

DOSSIERNo.: PD 5233

NAAM: v. COYEN G.J.

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
11/11	1	6/11									
6/11	4	15/11									
22/9	e.	20/9									
20/9	4	30/9									
30/10		6/11									
5/10-53	K.O.	8/10									
2-5-57	P.D.	3 MEI 1957									
25 JUN 1972	NECA	6 JAN 1972									
22-5-79	H/CO/9										

MINUTENBLAD

DOSSIER No. PD 5233

NAAM: v.OOYEN G.J.

1. Ingezien i.v.m. visumaanvraag van
Mevrouw Sonnefeld. Geen actie genomen. 23.9.48 c *to* *U*

F

10 JUNI 1949

British Embassy Visa Section:—THE HAGUE

Visa No.

Family Name Sonnenfeld
(Mr., Mrs., Miss)

Maiden Name

Christian Name Gunter

Patronymic

Nationality stateless

Born at Wuppertal - Germany
(Wstbl) on 30-6-34

Passport No. 006907 Dated 15-4-48

Where issued Muecht

Travelling to England

Valid until 14-4-49

Permanent Address Muesport

Reason for Journey Holidays

Bischofsweg 160

Present Address Manahan

Duration of Stay 2 months

Newton ABBOT South Devon

1st Address in British Territory London

Profession studying

Goudar Gardens 6 F

Exact date and place of birth of each person mentioned on passport must be stated on back of card.

Applicant's Signature Sonnenfeld

PLEASE FILL IN NAMES AND ADDRESSES IN BLOCK LETTERS

Family Name Sonnenfeld
(Mr., Mrs., Miss)

Maiden Name Glaser

Christian Name Herta

Patronymic

Present Nationality Stateless

Born at W. - Germany

Nationality by birth German

(Germany) on 18-5-08

Particulars of travel document:

Travelling to London

Passport No. 0067 B Dated 6-12-47

Where issued Muecht

Reason for Journey Holidays

Valid until 6-12-48

Permanent Address Muesport

Duration of Stay 6 weeks

Bischofsweg 160

Present Address London W5 11

1st Address in British Territory London
W5 11 22 Alba Gardens

22 Alba Gardens

Applicant's Signature Herta

Profession

Date 15-6-48 Glaser

British Embassy Visa Section:—THE HAGUE

REMARKS.

Case dealt with at

Date **28 APR 1948**

Granted visit

Lined area for handwritten notes.

REMARKS

FOR OFFICIAL USE ONLY

Case dealt with at

Date

15 JUN 1948

Granted visit

Lined area for handwritten notes.

29 October 1947

22606 CX

G E H E I M

XXXXX 182730
K XXXX

2
C/L C/I

1478/47

11.7.47

G.J. van OOIJEN

OPGELEGD

UITGEBOENT

In antwoord op Uw in margine aangehaald schrijven doe ik U hierbij de resultaten toekomen van het naar aanleiding daarvan ingestelde onderzoek.

1/...Voor wat betreft de bonnenzwendel welke door Van OOIJEN gepleegd zou zijn, moge ik U verwijzen naar een rapport uitgebracht door de Economische Dienst van de Politie te Amersfoort, hetwelk U in copie als bijlage I hierbij gelieve aan te treffen.

2/...Nadere mededelingen omtrent de door Van OOIJEN vermoedelijk gepleegde spionage gedurende de oorlog 1914-1918 gelieve U aan te treffen in bijlage II, zijnde een copie van een rapport van de I.D.-Amersfoort dd. 18.8.47. Onzerzijds wordt hierbij opgemerkt dat de bron van deze inlichtingen echter dezelfde is als vermeld in Uw schrijven Nr. 1478/47, n.l. de (gewezen) echtgenote van Van OOIJEN.

3/...Omtrent de in deze zaak genoemde personen is overigens nog het volgende bekend geworden.

a) Mevr. WILLEMSSEN-BIEGE, Margaretha Maria Anna Hermine, weduwe van Andries WILLEMSSEN, geb. te HAMBURG 19.1.01, Nederlandse door huwelijk, sedert 3.11.33 wonende te BEEKBERGEN (Gem. Apeldoorn), Schalterdalweg 13. Zij voorziet in haar levensonderhoud door het verhuren van zomerhuisjes waarin gedurende de bezetting diverse joden waren ondergedoken. Hiervan zijn verscheidene gearresteerd, waaruit een onderzoek door de P.R.A. is voortgekomen. Wegens gebrek aan bewijsmateriaal moest Mevr. WILLEMSSEN echter onvoorwaardelijk buiten vervolging worden gesteld. Dientengevolge staat zij in haar omgeving ongunstig bekend en wordt door de omwonenden op een afstand gehouden. Een van haar zoons is in Duitse militaire dienst geweest, terwijl een andere vrijwillig in Duitsland is gaan werken en aldaar met een Duitse vrouw is gehuwd. Mevr. WILLEMSSEN-BIEGE heeft thans omgang met Van OOIJEN. Zij wenst met deze te huwen, hetgeen echter (nog) niet mogelijk is daar Van OOIJEN's echtscheiding nog niet is uitgesproken. (Inlichtingen van de Gem. Politie Apeldoorn dd. 21.8.47)

b) Arie Geerit BREDEROO, geb. 30.8.92 te 's-Gravenzande, gehuwd met J.P. van REES, woont sedert 3.10.39 in de Kinderdijkstraat 61 te Amsterdam. (Het adres Jan Evertsenstraat 2 bestaat niet). BREDEROO is thans werkzaam bij de GOODRICH BANDEN IMPORT, Overtoom 153 A'dam, tegen een salaris van Fl. 25.-- per week. Zijn echtgenote tracht voor het verrichten van naaiwerk de inkomsten op te voeren. In criminalrechtelijk opzicht is omtrent BREDEROO bij de politieadministratie niets bekend. Bij de administratie van de P.R.A. te Amsterdam echter is een dossier Nr. 721 te zijne name, waaruit blijkt dat hij dd. 31.7.47 werd veroordeeld tot 1½ jaar internering (eindigende 10.11.46) en een boete van Fl. 500.--, ontzetting uit de kiesrechten, het bekleden van ambten en het dienen bij de gewapende macht. Een en ander wegens

.....

lidmaatschap van de N.S.B. van 19.8.40 tot 10.10.43 en lidmaatschap van het Rechtsfront van 1941 tot 1945, het plegen van Majesteitsschennis en het maken van propaganda voor de N.S.B. onder het personeel van het Parket van de P.G. te Amsterdam waar BREDEROO gedurende enige jaren werkzaam was. In zijn omgeving is men hem niet bepaald ongunstig gezind, maar beschouwt hem als een idealist van wie men het eigenlijk jammer vindt dat hij zich achter de N.S.B. schaarde. Zijn echtgenote staat als bepaald anti-N.S.B. bekend. (Inlichtingen van de I.D.-Amsterdam dd. 21.8.47)

c)-DELISSEN of DIELISSEN (juiste naam is niet bekend geworden) zou 30 jaar geleden in AMERSFOORT gedetacheerd geweest zijn en "dienst gedaan hebben als zangpropagandist in het leger". In 1919 zou hij de militaire dienst hebben verlaten en daarna werkzaam zijn geweest in een expeditiebedrijf te ARNHEM. (Inlichtingen van de I.D.-Amersfoort dd. 27.8.47).

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
NAMENS DEZE :

LP

(L.Pot.)

AAN:
Hoofd Sectie G.III B.
van de Generale Staf.
's-Gravenhage.

No. 8450

15 September 1947.

I.D. AMERSFOORT.

*C.O. 18245
sinds 26/8 bij C
20403*

Volgno. **OPGELEGD**

7 SEP 1947

ACD/21181

Bijlage dezes is aanvulling op rapport No. 7808 d.d. 19-8-47,
antwoord op schrijven d.d. 4-8-47 No. C 18245 betreffende G.J. van
Ooyen.

6

R A P P O R T .

Naar aanleiding van het schrijven van het Hoofd van de Centrale Veiligheidsdienst d.d. 4 Augustus 1947 No. C 18245 betreffende G.J. van Ooyen en ter aanvulling van het rapport van het Hoofd van de Afdeling " Politieke Dienst " van de Gemeente Politie te Amersfoort, hebben wij, George Johannes Gerardus Stuijffzand en Jan Klein, respectievelijk Hoofdagent en agent-rechercheur van Politie te Amersfoort, beiden tevens Onbezoldigd Rijksveldwachter, ingedeeld bij de Economische Dienst, een ondergesteld omtrent de gedragingen op Economisch gebied van voornoemde G.J. van Ooijen gedurende het tijdsbestek Januari 1943 tot Mei 1945.

Door ons, rapporteurs, is in verband daarmee gehoord:

le.

JOHANNA van V E E N, oud 53 jaar, gescheiden echtgenote van G.J. van Ooyen voornoemd, wonende te Amersfoort Utrechtseweg No. 48b, die ons als volgt verklaarde:

"Ik ben de gescheiden echtgenote van G.J. van Ooyen, met wie ik in het jaar 1943 nog samen woonde en leefde in het perseel Anton Mauvestraat No.9 te Amersfoort. Hij was toen werkzaam bij de groothandel in margarine, vet en roomboter van A. de Rooij aan de Isseltseweg 5 te Amersfoort en aldaar, volgens zijn zeggen, belast met de inname en verdere verzorging van de margarine, vet en boterbonnen. Ik weet dat mijn gewezen man veel zwarte handel in die bonnen deed. Zo heb ik eenmaal gezien, (het was omstreeks eind 1943, de juiste datum weet ik niet meer) dat mijn gewezen man in de woning Anton Mauvestraat 9 te Amersfoort, meerdere vellen opgeplakte boterbonnen en ook boter-coupires in zijn bezit had. Ook nadien kwam hij meerdere malen thuis met vellen opgeplakte bonnen. Ik vermoed dat hij deze vellen met bonnen verduisterde bij zijn werkgever, de Firma de Rooij, voornoemd. Deze bonnen liet hij mij, door de Duitsers in September 1944 gefusileerde zoon Jaques wegbrengen. Zo kan ik mij nog herinneren, dat mijn zoon boterbonnen voor mijn man moest wegbrengen naar de kruidenier Kolfschoten wonende te Amersfoort, Bloemendalsestraat 33. Meerdere namen kan ik mij niet herinneren. Wel hield mijn gewezen man er enige andere vrouwen op na, nl. Mevr. Koenders en Sonnenfeld-Glaser, beiden wonende te Amersfoort, die mogelijk ook inlichtingen kunnen verschaffen. Mijn gewezen echtgenoot heeft met de boterbonnen en coupures - manipulaties naar mijn mening in het tijdsbestek van ongeveer 14 maanden f.12 a f15000 verdiend; f.4000 van deze som heeft hij bij mij achtergelaten, toen hij mij verliet. Ik heb dat geld voor de geldsaneering aangeboden aan de Heer A. de Rooij, directeur van voornoemde boter-groothandel, omdat ik meende dat die f.4000 mij niet rechtmatig toekwamen, doch hij weigerde deze aan te nemen. Ik heb dat geld toen gedeponneerd op de Bank, alwaar het is geblokkeerd. Meer kan ik U niet verklaren."

Aan
de Weledelgestrengste Heer
COMMISSARIS van POLITIE
AMERSFOORT.

F

2e. DIRK LUBBERTUS KOLFSCHOTEN, oud 34 jaar, kruidenier-winkelier, wonende en zaakdoende te Amersfoort, Bloemendalsestraat No. 33, die ons als volgt verklaarde:

"In de bezettingstijd betrok ik mijn boter en margarine, ten behoeve van mijn zaak, bij de Rooij's boter, margarine en vethandel, te Amersfoort. G.J. van Ooijen was bij de firma de Rooij op het kantoor werkzaam en is meerdere malen bij mij in de winkel geweest om margarinebonnen te verruilen voor boterbonnen. Door dit ruilen werd geld verdiend, omdat een boterbon meer waard was dan een margarinebon. Gedurende een tijd van 3 maanden heb ik met G.J. van Ooijen ongeveer 5 à 600 margarinebonnen omgeruild voor boterbonnen. Het daarmee verdiende geld, dat ik schat op ongeveer f. 1000.- heb ik met van Ooijen gedeeld. Hoe van Ooijen aan de boterbonnen kwam en waar hij mijn margarinebonnen liet, was en is mij totaal onbekend. Ik heb hem daar nimmer naar gevraagd en hij heeft het mij nimmer verteld. Het verruilen van de bonnen had plaats in de maanden Januari-Februari en Maart van het jaar 1944. Enige tijd na de bevrijding is G.J. van Ooijen weer in mijn winkel geweest en heeft mij toen gevraagd over zijn handelingen met de boter en margarinebonnen het stizwijgen te bewaren. Meer kan ik niet verklaren!"

3e. Arie de ROOIJ, oud 42 jaar, fabrikant, wonende te Amersfoort Vondellaan 23, die ons als volgt verklaarde:

"Ik ben de Directeur van "De Rooij's Groothandel in boter, margarine en vet", gevestigd te Amersfoort aan de Isseltseweg No. 5. Tijdens de bezetting was als administrateur in mijn bedrijf werkzaam G.J. van Ooijen, een door de tijdsomstandigheden wachtgelder van het Nederlandse leger. Deze persoon was belast met de inname en verdere verzorging van de tot mijn bedrijf behorende boter-vet en margarinebonnen. Ik heb nimmer gemerkt, dat hij met de bonnen, die hij uit hoofde van zijn functie onder zich verkreeg, enige fraude heeft gepleegd. Ik heb meerdere malen rijkscontrole op de boeken, bescheiden en voorraad gehad, doch nimmer is enige onregelmatigheid geconstateerd. Tot mijn volle tevredenheid heeft G.J. van Ooijen steeds bij mij gewerkt en is op zijn eigen verzoek door mij ontslagen. Na de bevrijding heeft zijn echtgenote mij medegedeeld, dat hij gedurende de tijd, dat hij bij mij werkzaam was, mij had bestolen voor meerdere honderden guldens aan boterbonnen en botercoupires. Zij bood mij toen f. 4000 in contanten aan, zeggende, dat dat geld was, dat verkregen was door verkoop van bonnen, die aan mijn bedrijf toebehoorden. Daar steeds bij controle bleek, dat er geen fraude had plaats gehad, heb ik dan ook bedoeld geldsbedrag niet geaccepteerd. Meer kan ik niet verklaren."

4e. MARINUS van den HOOFF, geboren te Amersfoort 26 September 1916, boekhouder, wonende te Amersfoort Isseltseweg 5a, die ons als volgt verklaarde:

"Reeds sedert verscheidene jaren werk ik als boekhouder bij "De Rooij's groothandel in boter, vet en margarine", gevestigd aan de Isseltseweg 5 te Amersfoort. G.J. van Ooijen, door U bedoeld werkte 29 Juni 1943 tot 30 September 1944 als administrateur, eveneens in die groothandel. Ik heb nimmer gemerkt, dat hij met de bonnen, die hij in zijn bezit kreeg van de klanten, fraude pleegde. Volgens de boeken en bij de gehouden controle door Rijksambtenaren bleek alles prima te kloppen. Ik kan mij niet indenken, dat G.J. van Ooijen voornoemd, gedurende de tijd, dat hij bij de Groothandel werkzaam was, met handel in de tot het bedrijf behorende bonnen veel geld verdiend kan hebben. Ook het omruilen van margarinebonnen voor boterbonnen behoort absoluut tot de onmogelijkheden. Dat zou steeds bij de controle gebleken zijn. Wel kwam G.J. van Ooijen uit hoofde van zijn functie veel in aanraking met winkeliers en handelaren en wat hij met deze mensen, buiten de groothandel om, afhandelde is mij onbekend. Daarmede kan hij natuurlijk wel geld verdiend hebben. Meer kan ik U niet verklaren."

5e./ 6e. Herta SONNENFELD- GLASER, oud 37 jaar, zonder beroep, wonende te Amersfoort Bisschopsweg 160 en

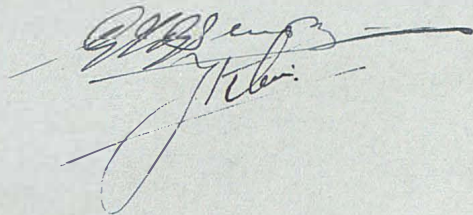
Francisca Hendrika Maria OVERWATER, oud 42 jaar, echtgenote van J. Koenders, wonende te Amersfoort Stort-Zuid No. 14, die ons, beiden eensluidend, doch ieder voor zich verklaarde:

" Ik ken de door U genoemde G. J. van Ooijen wel en ben in de bezettingstijd enige malen met hem in contact geweest. Ik heb echter nimmer gezien of bemerkt, dat hij enige handel dreef in boter of margarinebonnen. Ook heb ik nimmer bemerkt, dat hij over grote geldsbedragen beschikte. Reeds sedert maanden heb ik hem niet meer gezien. Meer kan ik U niet verklaren. "

Door ons, rapporteurs, is alsnog een nader onderzoek in deze zaak ingesteld, doch enige opheldering in deze, is daarbij niet naar voren gekomen.

G. J. van Ooijen voornoemd is door ons, daar hij thans elders woonachtig is, niet gehoord kunnen worden.

Hiervan is door ons op afgelegden ambtseede dit Rapport te Amersfoort opgemaakt, getekend en gesloten 11 September 1947
de rapporteurs.

I. D. AMERSFOORT.

7902/

C.

(K)

60403

27 Augustus 1947

29 AUG 1947

ACD/20664

CVI 8245

Vervolg op rapport no³

d.d. 18-8-47, betreffende G.J.v.Coyen.

OPGELEGD

Amersfoort
Betreffende Delissen of Dielissen (juiste naam is niet bekend geworden) kan nog worden gemeld, dat hij dertig jaar geleden te Amersfoort gedetacheerd was en dienst deed als zangpropagandist in het leger. In 1919 zou hij de militaire dienst hebben verlaten en werkzaam zijn geweest in een expeditiebedrijf. Hij woonde toen boven een stalhouderij in de Weerdjesstraat te Arnhem.

Van betrouwbare zijde werd medegedeeld, dat ^{/de} in bovenaangehaald rapport genoemde Brederoo tot de bevrijding aan het Parket te Amsterdam was werkzaam geweest. Bij de bevrijding is hij als N. S.B.er gearresteerd. Nadere bijzonderheden zijn niet bekend.

INLICHTINGDIENST
AMSTERDAM

No. I.D. 7728 - '47.

Uw brief: No. C/18245.

Amsterdam, 21 Augustus 1947.

Volgno. OPGELEGD

25 AUG 1947

ACD/ 20537

Onderwerp: A.G. Brederoo.

Bijlagen: -----

GEHEIM.

In antwoord op nevenbedoeld schrijven dd. 4 dezer wordt het volgende bericht.

In het Bevolkingsregister te dezer stede staat ingeschreven :

KVV Arie Gerrit BREDEROO, geboren 30 Augustus 1892 te 's-Gravenzande, gehuwd met Josephina Paulina van Rees, geboren 11 September 1896 te Utrecht, wonende sedert 3 October 1939 in de Kinderdijkstraat 61 huis, alhier.(Z). Hij bezit de Nederlandse nationaliteit en zijn kerkgenootschap is N.H.

Hij werd op 28 Januari 1935, komende van Soest, in deze gemeente ingeschreven.

Zijn naam bleek niet slechts in de onmiddellijke omgeving van het aangegeven adres, Jan Evertsenstraat 2, alhier, totaal onbekend te zijn, doch bleek zelfs dit adres niet te bestaan. Ter plaatse, waar perceel Jan Evertsenstraat 2 een toegang zou moeten hebben, bevindt zich een buiten gebruik gestelde deur, toegang gevende tot het achter de winkel van Van Amerongen, hoek Admiraal de Ruyterweg/Jan Evertsenstraat, alhier, gelegen woonhuis. Het nummer van deze winkel met bijbehorend woonhuis is Admiraal de Ruyterweg 85, alhier.

Uit de politie-administratie te dezer stede, waarin overigens in crimineel opzicht niets ten nadele van betrokkene is aangegeven, blijkt, dat hij, na als schrijver 1e klasse bureelambtenaar werkzaam te zijn geweest aan het parket van de Procureur-Generaal, Mr. Dr. v.Thiel, te Amsterdam, op 1 December 1943 werd ingedeeld aan het Bureau van de Gewestelijk Politiepresident, alhier, om op 1 Maart 1943 bij Besluit van de Waarnemend Directeur-Generaal van Politie dd. 21 April 1944 te worden aangesteld tot Hoofdwachtmeester der Staatspolitie in vaste dienst ter standplaats Amsterdam. Bij Besluit van dezelfde autoriteit dd. 7 Maart 1945 werd betrokkene met ingang van 1 November 1944 bevorderd tot Onderluitenant der Staatspolitie, alhier. Op 8 Mei 1945 werd hij buiten dienst gesteld en op 1 Juni 1945 volgde zijn schorsing door het Militair Gezag, terwijl hij bij Besluit van de Minister van Justitie dd. 6 December 1945, No.602 op grond van ontrouw, als bedoeld in artikel 2 1e lid, sub.1 van het Zuiveringsbesluit 1945, werd ontslagen.

Blijkens de administratie van de P.R.A., alhier, waarin zich een ten name van betrokkene gesteld dossier No.721 bevindt, werd hij dd.

Aan

Hfd. C.V.D.

's-GRAVENHAGE.

14 Mei 1945 geïnterneerd aan de Levantkade, alhier en vandaar getransporteerd naar het interneringskamp "De Vlijt" op het eiland Texel. Bij uitspraak van het Tribunaal te Amsterdam dd. 31 Juli 1946 werd hij veroordeeld tot 1½ jaar internering, eindigende 10 November 1946, verbeurdverklaring van een bedrag aan geld, groot f.500 en ontzetting uit de kiesrechten, het bekleden van ambten en het dienen bij de gewapende macht.

Uit de stukken blijkt, dat betrokkene, na opheffing van het ambtenarenverbod door de bezettende macht, op 19 Augustus 1940 onder stamboeknummer 106285 als lid toetrad tot de N.S.B. en volgens eigen verklaring op 10 October 1943 zijn lidmaatschap zou hebben beëindigd. Voorts zou hij van 1941 tot 1945 lid zijn geweest van het Rechtsfront.

Uit getuigenverklaringen blijkt, dat betrokkene propaganda heeft gemaakt voor de N.S.B. door het dragen van het insigne en het uitsteken van de N.S.B. vlag, voorts door zich ten parkette van de Procureur-Generaal, alhier, tegenover het daar dienstdoende personeel mondeling in dusdanige propagandistische vorm uit te laten, dat minstens 2 of 3 leden van dat personeel tot de nationaal-socialistische gedachte werden overgehaald en zich tevens door het verspreiden van Rechtsfront- en N.S.B.-lectuur verdienstelijk voor de N.S.B. maakte. Omstreeks de jaren 1940/1941 zou hij, duidelijk hoorbaar voor enige personeelsleden, enige malen Majesteitsschen- nis hebben gepleegd, door zeer laatdunkende, niet nader te noemen, benamingen aan H.M. de Koningin te geven. Hij zou tot in het jaar 1944 het N.S.B.-insigne hebben gedragen en eerst na September 1944 hebben verteld, voor het lidmaatschap van de N.S.B. te hebben bedankt.

In de omgeving van zijn woning heeft men vóór het uitbreken van de oorlog tussen ons land en Duitsland nimmer bemerkt, dat betrokkene nationaal-socialistisch gezind was. Betrekkelijk kort na de capitulatie van Nederland bemerkte men echter, dat hij tot de N.S.B.ers behoorde. Beweerd wordt, dat hij gedurende de gehele oorlog tot aan de bevrijding N.S.B. er is gebleven. Hoewel hij propaganda maakte voor de N.S.B. door het uitsteken van de N.S.B.vlag en het rondbrengen van lectuur dier beweging, is hij in zijn omgeving nimmer arrogant of onhebbelijk tegenover omwonende opgetreden, is niet bekend, dat hij ooit iemand heeft bedreigd of verraden en werden evenmin de razzia's van de zijde der Duitsers door hem gesteund. Men heeft hem nimmer de politie-uniform zien dragen.

Men is hem in de omgeving van zijn woonadres niet bepaald ongunstig gezind. Men ziet in betrokkene een idealist, van wie men het eigenlijk jammer vindt, dat hij zich achter de N.S.B. schaarde. Men gelooft, dat hij na zijn internering wel radicaal van zijn nationaal-socialistische sympathieën genezen is.

De verhouding met zijn echtgenote - het huwelijk is kinderloos - wordt goed genoemd. De echtgenote van betrokkene stond als bepaald anti-nationaal-socialistisch bekend.

Betrokkene moet thans, belast met administratieve werkzaamheden, tegen een loon van f.25.- per week, in dienst zijn van de Goodrich Banden Import, gevestigd Overtoom 153, alhier. Daar dit loon niet toereikend is, om in het levensonderhoud te voorzien, tracht zijn echtgenote door het verrichten van naaiwerk ten behoeve van derden, de inkomsten op te voeren.

GEMEENTE-POLITIE
VAN
APELDOORN

No. 137.

GEHEIM.

APELDOORN, 21 Augustus 1947.
Telefoon K 6760-4041

Volgno. **OPGELEED**

22 AUG 1947

ACD/10462

Antwoord op schrijven van: 4 Augustus 1947
No. C/18245 Geheim.

Bijlagen:

Onderwerp: Mevr. Willemsen-Biege.

Naar aanleiding van Uw terzijde vermeld schrijven, mij ter afdoening in handen gesteld door de Heer Districtscommandant der Rijkspolitie te Apeldoorn, heb ik de eer U te berichten dat Margaretha Maria Anna Hermine Biege, weduwe van Andries Willemsen, geboren te Hamburg (Dld), 19 Januari 1901, wonende Schalterdalweg 13 te Beekbergen, gemeente Apeldoorn, op 3 November 1933 in de Bevolkingsregisters dezer gemeente werd ingeschreven, komende van Amsterdam, terwijl zij, uitgezonderd een korte onderbreking, tot heden alhier woonachtig is gebleven. Zij bezat oorspronkelijk de Duitse nationaliteit doch werd door haar huwelijk met genoemde Andries Willemsen die inmiddels is overleden, Nederlandse.

Na het overlijden van haar echtgenoot verhuurde zij geregeld zomerhuisjes, waarin zij haar bestaan vond. In de bezettingstijd waren in deze huisjes joden ondergedoken, aan wie zij deze huisjes verhuurd had. Ook heeft zij in die tijd aan drie S.D. agenten genaamd Antonius Droog, But Korevaar en Johanna Koster, onderdak verleend. Volgens haar beweringen was zij niet bekend met het feit dat dit S.D. agenten waren, aangezien deze zich uitgaven als ondergrondse werkers. Aan deze beweringen werd echter getwijfeld en is door de P.R.A. de Apeldoorn een onderzoek ingesteld, mede in verband met het feit dat verschillende van genoemde joden gearresteerd zijn geworden. Uit dit onderzoek is echter gebleken dat er niet voldoende bewijsmateriaal aanwezig was, tengevolge waarvan de Officier-Fiscaal genoodzaakt was haar op 13 Januari 1947 onvoorwaardelijk in vrijheid te stellen.

Door een en ander staat zij in haar omgeving niet erg gunstig bekend en wordt zij door de omwonenden op een afstand gehouden ondanks het feit dat zij steeds tracht contact te krijgen met deze mensen.

Verder is bekend dat een van haar zoons in Duitse militaire dienst geweest is, terwijl een andere zoon vrijwillig naar Duitsland is gegaan om aldaar te werken. Laatstgenoemde zoon is in Duitsland gehuwd met een Duitse vrouw.

Mevrouw Willemsen-Biege heeft thans omgang met een adjudant onderofficier van het Ned. leger, genaamd Van Oijen wonende te Rotterdam, nader adres onbekend. Zij wenst met deze militair te huwen, hetgeen echter nog niet mogelijk is aangezien Van Oijen momenteel een echtscheidingsprocedure voert waarin nog geen uitspraak is gedaan. Overigens is uit het ingestelde onderzoek niets omtrent haar bekend kunnen worden.

AAN DEN HEER

Hoofd v.d. Centrale Veiligheidsdienst,
Javastraat 68,
te
's-GRAVENHAGE.

De commissaris van politie,

(J.S. de Jong)

No. *Hand* 18633

18 Augustus 1947.

Volgn. OPGELEGD

I.D. AMERSFOORT.

nie ook 20664

20 AUG 1947

ACD/20403

Onderwerp: Antwoord op schrijven d.d. 4-8-47, No. C/18245 om inlichtingen betreffende G.J. van Ooijen.

19/8 C. KNU OOIJEN, Gerardus Johannes van, geb. te Woudrichem, 2-12-95, adjudant-administrateur bij het Ned. leger, gewoonde hebbende Utrechtseweg 48, b alhier heeft volgens verklaringen van zijn echtgenote VEEN, Johanna van, geboren te Amersfoort, 30-3-94, wonende op voormeld adres, in de wereldoorlog 1914-1918 ten behoeve van het Duitse leger spionagediensten verricht.

Hij was destijds gelegerd in de Cavaleriekazerne te Amersfoort, waar hij het volste vertrouwen genoot van een kapitein Van Oudendijk-Pieterse. In 1916 kreeg hij kennis aan J. van Veen, met wie hij 's avonds op het bureau van genoemde kapitein samenkam. Hij had toen de beschikking over de sleutels van bureau en kluis van deze kapitein, waardoor hij kennis kon nemen van de militaire geheime stukken, o.m. Zuidelijk en Westelijk gelegen hoofdverkeerswegen, de daarin liggende bruggen en de opstellingen.

KNU Deze stukken (of afschriften ervan) werden door BREDEROO, Arie Gerrit, geb. 10-8-92, gewoonde hebbende Flierbeekstraat 17 te Amersfoort (in bovenaangehaald schrijven genoemd), en een onbekende (vermoedelijk Delissen of Dillissen, wachtmeester van het corps rijdende artillerie te Arnhem) in een frame-buis van een rijwiel naar Duitsland gesmokkeld.

Van Ooijen zou hiervoor dikwijls flinke sommen gelds hebben ontvangen, terwijl de twee laatstgenoemden extra beloond werden in verband met het meerdere risico.

J. van Veen voornoemd heeft persoonlijk gezien, dat haar man een bedrag van f. 500.- ontving. Ook heeft zij meerdere malen inzage gehad van de betreffende militaire stukken, waarop met rood "Zeer Geheim" stond.

Om moeilijkheden met haar man te voorkomen, had zij nooit iets over deze spionageaffaire verteld; bovendien had haar man bedreigd haar en zichzelf dood te schieten, indien zij het deed.

Op "Dolle Dinsdag" werd een van hun zoons door de Duitsers doodgeschoten. J. van Veen verweet haar echtgenoot toen, dat degenen, voor wie hij gespioneerd had, nu zijn eigen zoon hadden doodgeschoten. Daarop dreigde hij haar en zijn andere zoon met een pistool en zei, dat er drie mensenlevens te betreuren zouden zijn, indien er iets over bekend zou worden.

Het is haar niet bekend, of Van Ooijen ook in 1940-1945 of kort daarvoor gespioneerd heeft. Indien hij echter de gelegenheid zou hebben gehad en er flink mee had kunnen verdienen, zou hij het zeker gedaan hebben. Aangezien hij bang voor haar was, vertelde hij haar nooit meer iets belangrijks.

Hij had drie liefhebberijen, n.l. vrouwen, geld en autorijden, hiervoor had hij alles over.

Tot dusver was over bovenvermelde spionagezaak niets bekend. Gedurende de oorlog 1914-1918 en daarna waren Van Ooijen en Brederoo wel het onderwerp van gesprek door hun chic gekleed gaan, motorrijden, omgang met opvallend knappe en goed gekleed gaande "dames". Van Brederoo was bekend, dat hij in Den Haag moest betalen voor een "onecht" kind. Daarna kreeg hij omgang met een ambtenares van de N.S., op wie door de moeder van het kind uit Den Haag met een ondeugdelijk pistool werd geschoten.

In 1923 ging Brederoo op wachtgeld en werd later geplaatst

op het Parket van de P.G. bij het Gerechtshof te Amsterdam, waar hij destijds woonde. De laatste 20 jaar is te Amersfoort niets meer over hem gehoord.

KNU Van Ooijen leeft thans te Beekbergen met een politieke delinquente, genaamd mevr. Willemse, zij zou van Duitse afkomst zijn, onder beheer staan en eigenaresse zijn van z.g. weekendhuisjes te Beekbergen.

KNU SONNENFELD-GLASER, Herta, geb. te Barmen (Dld.) op 18-5-08, laatste woonplaats in Duitsland Elberfeld, thans won. Bisschops-
weg 160 alhier, Jodin, statenloos, had in 1942-1943 omgang met Van Ooijen voornoemd. Politiek zit er verder niets achter.

De Rooy en Kolfschoten staan op politiek gebied gunstig bekend.

De bonnenzwaaier is geheel overgedragen aan de Economische dienst. Het resultaat van het onderzoek zal t.z.t. worden medege-
deeld.

Joh. van Veen is bereid een en ander onder ede te verklaren.

✓ Het onderzoek naar Gilissen of Gelissen wordt voortgezet en zal zo spoedig mogelijk worden doorgegeven.

GEWEST ARNHEM DER RIJKSPOLITIE.

District APELDOORN.

COMMANDANT.

W. no. 91. GEHEIM.

ONDERWERP:

Doorzending van Uw schrijven van
4 Aug. 1947 no. C/ 18245. Geheim.

- - - - -

APELDOORN, 14 Augustus 1947.

OPGELEGD

BUREAU B	
Nummer:	
Datum:	19-8-47

Volgno.
19 AUG 1947
ACD/20386.

Ik heb de eer U HOOGEDELGESTRENGE te berichten, dat Uw schrijven van 4 Augustus 1947, no. C/ 18245, GEHEIM, voor behandeling is doorgezonden aan de Heer Comm. v. Pol. te APELDOORN, daar BEEKBERGEN, alwaar, blijkens aangethaald schrijven Mevr. WILLEMSE-BIEGE, over wie inlichtingen worden verzocht, woonachtig is, behoort tot de gemeente APELDOORN.

Aan
het HOOFD van de C.V.D.
te
's GRAVENHAGE.
Javastraat no. 68.

De Districtscommandant,
J.J. Bijleveld.

[Handwritten signature]

F

OPGELEGD

4 Augustus

7

C/ 18245

GEHEIM

to
b
UITGEBOEKT

XXX
XXX 108750.

20537

A. G. Brederoo.

Van doorgaans goed ingelichte zijde werd mijn aandacht gevestigd op Arie Gerrit BREDEROO, geboren 10 Augustus 1892, vroeger wonende te Amersfoort, Flierbeekstraat 17, thans woonachtig te Amsterdam, Jan Everts EN straat 2.

Ik zou het ten zeerste op prijs stellen zo uitgebreid mogelijke inlichtingen te ontvangen omtrent zijn huidige levensomstandigheden, benevens omtrent zijn gedrag vóór en tijdens de Duitse bezetting.

Uw berichten met belangstelling tegemoet ziend,

Aan de Heer ~~Hoofd~~ Commissaris
van Politie
te
AMSTERDAM

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze

J. G. Crabbendam.

F

C/ 18245

GEHEIM

OPGELEGD

4 Augustus

7

~~III 182750.~~

to
b
UITGEBOKT

20462

Mevr. Willemse-Biege.

Van doorgaans goed ingelichte zijde werd mijn aandacht gevestigd op Mevrouw WILLEMSE-BIEGE, wonende Schalterdalweg 13 te Beekbergen.

Ik zou het ten zeerste op prijs stellen zo uitgebreid mogelijke inlichtingen te ontvangen omtrent haar huidige levensomstandigheden, benevens omtrent haar gedrag vóór en tijdens de Duitse bezetting.

Uw berichten met belangstelling tegemoet ziend,

Aan de Heer Districts-Commandant
van de Rijkspolitie
te
APELDOORN

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST
namens deze

J. G. Crabbendam

F

G.J. van Ooijen.

UITGEBOKT

20403

21181

Van doorgaans goed ingelichte zijde werd mijn aandacht gevestigd op Gerardus Johannes VAN OOIJEN, geboren 2 December 1898 te Woudrichem, thans dienende als Adjudant-Administrateur bij het Bureau Verplegingsofficieren, Westzeedijk 108 te Rotterdam en gewoond hebbend Utrechtse weg 48b te Amersfoort.

Volgens de bij mijn dienst aanwezige gegevens zou VAN OOIJEN zich tijdens de bezetting aan een uitgebreide bonnenzwendel hebben schuldig gemaakt. In deze zaak worden tevens genoemd de Fa. DE ROOIJ, boterhandel, en een zekere KOLFSCHOTEN, kruidenier, Bloemendaalstraat, beiden te Amersfoort.

Het vermoeden bestaat, dat in deze zaak in de zomer of het najaar 1945 een onderzoek heeft plaats gevonden. Ik zou het tenzeerste op prijs stellen met de resultaten daarvan op de hoogte gesteld te worden, benevens met de gedragingen van VAN OOIJEN vóór en tijdens de Duitse bezetting.

Genoemde VAN OOIJEN schijnt voorts min of meer regelmatig omgang gehad te hebben met de volgende personen, waaromtrent ik eveneens gaarne zo uitgebreid mogelijke inlichtingen zou willen ontvangen. Het betreft:

Arie Gerrit BREDEROO, geboren 10-8-1892, gewoond hebbend Flierbeekstraat 17 te Amersfoort,

Mej. SONNEVELD, Jodin van Duitse afkomst, gewoond hebbend Heiligerbergerweg te Amersfoort.

Uw berichten met belangstelling tegemoetzienend,

Aan de Heer Commissaris van Politie
te
AMERSFOORT.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

Bi namens deze:

J. G. Crabbendam.

F

shr. Pot,

Deze geschiedenis geeft reeds de indruk dat
we te doen hebben met de zaak van een
jaloerse achtervoet, dan met een spionage-
affaire.

G. S. 116 B zal echter antwoord moeten hebben
op de vraag of ik in de laatste zin
van de brief dt. 11.7.47.

Kijkt het ik ook niet het beste daarop
te schrijven aan I.D. - Amersfoort? Het is
mij echter niet duidelijk waarom G. S. 116
dat niet zelf doet.

Von Van OIJEN zal m.i. een P. S. gemaakt
worden.

23.7.47

Boys

Schrijven aan Politie
Amersfoort.

1.8.47

W. J. Pot.

F

MINISTERIE van OORLOG.

CHEF VAN DEN GENERALEN STAF

~~MINISTERIE~~ SECTIE G III B.

's-GRAVENHAGE,

11 Juli 1947..

OPGELEGD

No. : 1478/47 - Geheim.

Bijlagen : één rapport.

ONDERWERP : G. J. van OOIJEN.

v k

22606 CX

h
Ⓢ

Volgno.
14 JULI 1947
ACD/18245.

Hierbij moge ik U doen toekomen een door mijn dienst opgenomen verklaring van de gewezen echtgenote van Gerardus Johannes van OOIJEN, inzake door hem voor de oorlog gepleegde spionage.

Ik zou het op prijs stellen indien U mij nadere inlichtingen zoudt kunnen verschaffen omtrent de in het rapport genoemde personen, waarmede Van OOIJEN nog steeds in verbinding schijnt te staan.

Tevens deelde genoemde echtgenote in een schrijven d.d. 6 Januari 1947 aan het Ministerie van Oorlog het navolgende mede:

"Van OOIJEN heeft in de oorlogsdagen in de tijd, dat hij als wachtgelder werkzaam was bij de Fa. de ROOIJ, Boterhandel te Amersfoort, aan bonnenzwendel gedaan, waarmede hij in korte tijd f. 14.000 bij elkaar had. Het ging ook met coupures van honderden stuks. De bewijzen zijn geleverd, dat hij ze aan verschillende handelaren verkocht waaronder ook een Heer Kolfschoten, kruidenierszaak Bloemendaalsestraat Amersfoort. Deze heeft hetzelfde bekend, toen er een onderzoek naar hem werd ingesteld. Een groot gedeelte van het geld is lange tijd onder mijn berusting geweest, toen heb ik het naar de eigenaar teruggegeven. De rest heeft hij zelf meegenomen. Nog kort geleden is hij hier zijn afnemers langs geweest en hun het zwijgen opgelegd, ingeval er een onderzoek naar werd ingesteld door de Politie."

Ik merk op, dat onder "kort geleden" zomer of najaar 1945 moet worden verstaan.

Gaarne zou ik, vernemen of er te Amersfoort inderdaad een onderzoek in deze heeft plaats gevonden en of bedoelde Van OOIJEN Gerardus Johannes, geboren te Woudrichem 2 December 1898, daarbij als verdachte is aangemerkt.

Typ: DK.
Coll: *[handwritten initials]*

Hoofd Sectie G III B,
De Kolonel v.d. Gen. Staf

[Handwritten signature]

P.M.H. Tielens.

AAN:
Hoofd C.V.D.,
's-Gravenhage.

R A P P O R T .

Na bekomen opdracht hoorde ik M.B.D., op 2 Juli 1947:

Van VEEN, Johanna,

geboren 30 Maart 1896 te Amersfoort, ^{geweest} gehuwd met van OOLJEN Gerardus Johannes, geboren 2 December 1898 te Woudrichem, thans dienende als Adju-dant-Administrateur bij het Bureau Verplegingsofficiëren, Westzeedijk 108 te Rotterdam, en wonende Utrechtseweg 48 B te Amersfoort, die mij desge-vraagd verklaarde:

"De spionage-gevallen welke mijn man gepleegd heeft en waarover ik geschreven heb, hebben plaats gevonden in het jaar 1918. Mijn man was toen wachtmeester-administrateur bij 5 R.V.A. te Amersfoort. Ik was nog niet met hem gehuwd en mocht van mijn ouders niet met hem thuiskomen. Daarom ging ik 's-avonds wel eens met hem mede naar het bureau, waar dan ook kwam Arie Gerrit BREDEROO, geboren 10 Augustus 1892, wonende Flierbeek-straat 17 te Amersfoort, thans wonende Jan Evertsenstraat 2 ^H te Amster-dam, en nog een derde persoon, wiens naam ik mij in 't geheel niet herinner. Wanneer wij op het bureau waren werden de deuren gesloten en de gordijnen goed dicht gedaan. Mijn man las dan brieven voor van het bureau waar met rode letters boven stond: "Zeer Geheim". BREDEROO schreef dan al het voorgelezene op. Wanneer ze klaar waren, werden deze beschreven papieren of door BREDEROO of door de derde persoon medegenomen. Mijn man vertelde mij - en ik hoorde dit ook uit hun onderlinge gesprekken - dat deze papieren opgerold werden, daarna verborgen in de buizen van een rijwiel en dan door één van beide genoemde personen met het rijwiel Duitsland ingevoerd werden, waar zij verkocht werden. Het geld werd later verdeeld en mijn man kreeg dan 500 gulden. Waar ze de grens overgingen en in welke plaats ze verkocht werden weet ik niet. De inhoud van de stukken ging steeds over oorlogs-doeleinden, wat het woordelijk was, weet ik echter niet meer.

Ik heb met de oorlog in 1948 pas goed begrepen, hoe de Duitsers geprofiteerd hebben van de spionage, die mijn man toen gedaan heeft. Ik heb van het begin van mijn huwelijk af een zeer slecht leven bij mijn man gehad. Als ik hem wel eens over deze spionage sprak, dan sloeg hij mij, omdat hij bang was, dat anderen het zouden horen. Vooral in de laatste oorlogsjaren heb ik veel slaag gekregen, als ik hem soms weer op de oorlogs-berichten en hem verweet, dat dit ook zijn werk was.

Hij had in de oorlog 1940 omgang met een jodin van Duitse af-komst genaamd SONNEVELD, die toen woonde aan de Heiligerbergweg te Amers-foort.

Thans heeft hij omgang met mevrouw WILLEMSE-BIEGE, wonende Schalterdalweg 13 te Beekbergen. Deze vrouw is onder Rijksbeheer gesteld, men zegt voor het aanbrengen van Joden. Zij is thans bij mijn man in Rot-terdam.

In 1936 had ik het vermoeden, dat hij weer spionnagerwerk verrichtte, hij zat n.l. 's-avonds, als ik om 10-uur naar bed ging, nog tot laat in de nacht te schrijven en als ik dan beneden kwam, berg hij de papieren altijd snel op. Ook had hij indien tijd veel geld en ging dan veel uit, o.a. auto-rijden met een rode vrouw, thans wonende op 't Stort No. 14 te Amerafoort. Ik heb hem toen eens gevraagd hoe hij aan al dat geld kwam en of hij weer spionage verrichtte. Hij is toen zo zenuwachtig geworden, dat hij op 't laatst huilde.

Op 7 October 1944 heeft hij zich bij de Duitsers gemeld om te spitten en is na dien tijd niet meer bij mij thuis geweest als ~~et~~maal, kort na de bevrijding, in geallieerd uniform. Hij kwam mij toen dreigen, dat als ik ooit de zaak aanhangig zou ~~maken~~ van de spionage, hij zou zorgen dat mijn zoon nooit meer bij mij thuis kwam. Meer kan ik hierover niet verklaren."

Waarvan door mij is opgemaakt dit rapport te
's-Gravenhage op 4 Juli 1947.

